

UPPSALA
UNIVERSITET

Från evolution till revolution: hoppfull framtid för afasibehandling

Kan vi komma framåt genom att blicka bakåt? Afasibehandling är ett område som kan vara svårt att undersöka med starka, vetenskapliga studier på grund av den heterogena patientgruppen. Då och då publiceras dock nya studier med starkare evidens. Forskare tar nu hjälp av evolutionen i jakten på effektiv afasibehandling.

Från gester till ord

Människosläktets evolutionära kommunikationsutveckling är fascinerande och har visat sig vara användbar vid utveckling av nya språkliga behandlingsmetoder. Från början kommunicerade människor enbart genom gester och forskare tror nu att talspråket utvecklades från gester i stället för djurläten, som man tidigare trott. Det som gör det möjligt för oss människor att förstå betydelsen bakom gester och handlingar är det så kallade spegelneuronsystemet.

Spegelneuroner är en specifik grupp av visuella och motoriska nervceller i hjärnan som aktiveras både när man utför en specifik handling och när man ser någon annan utföra samma handling. Spegelneuroner är sammankopplade med viktiga språkområden i hjärnan och verkar också fungera som en bro mellan att utföra handlingar och att kommunicera. Spegelneuronsystemet är inblandat i utvecklingen av bland annat språk, empati och social kommunikation.

Ny behandling bådär gott

En ny studie från 2019 visar att det går att använda sig av spegelneuroner i behandling av afasi. Behandlingen är intensiv och innebär att patienten får titta på flera korta filmer. Filmerna visar en handrörelse med ett vardagligt föremål (exempelvis en hand som skriver med en penna) och patienten får se samma rörelse tre gånger efter varandra. Först ska patienten bara titta och de sista två gångerna ska patienten upprepa föremålets namn. Den här, till synes simpla, behandlingen resulterade i att patienterna i studien visade förbättrad förståelse för talat språk, repetitionsförmåga och benämningsförmåga samt förmågan att uttrycka sig spontant i tal.

Studien ger ökat hopp att kunna erbjuda patienter evidensbaserad afasibehandling. De behandlingsmetoder som används av oss logopeder behöver ifrågasättas och testas vetenskapligt för att fastslå effekten och kunna arbeta för patientens bästa.

